

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2023, gehouden op donderdag 30 maart 2023 jl. en georganiseerd door NHL Stenden Hogeschool). Bij elkaar bijna 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op donderdag 27 maart 2025 in Zwolle en wordt dan georganiseerd door Hogeschool Windesheim. Kijk op www.nioc2025.nl voor meer informatie.

Wil je op de hoogte blijven van de ontwikkeling rond Stichting NIOC en de NIOC kennisbank, schrijf je dan in op de nieuwsbrief via

www.nioc.nl/nioc-kennisbank/aanmelden_nieuwsbrief

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

Introductie IT Governance

NIOC congres

18 april 2007

Hogeschool
Drenthe

Daniël Smits, voorzitter NAF IT Governance, daniel.smits@sogeti.nl

Raymond Blankestijn, docent HS Drenthe, blankestijn.r@hsdrenthe.nl

Wat is het NAF?

- Nationaal Architectuur Forum
- Opgericht in 2002
- Meer dan 40 gebruikerspartijen, leveranciers en instellingen van wetenschap en onderwijs
- Missie

"het bevorderen van het werken onder architectuur, ten behoeve van een effectieve en efficiënte informatievoorziening geïntegreerd in een organisatie of een product."

Werkgroep IT Governance

Huidige leden: http://www.naf.nl/nl/werkgroepen/it_governance.html

Gebruikers

Belastingdienst
Cordares
Defensie/DTO
ING
KPN
Meavita
SNS Bank
Zwitserleven

Leveranciers

Capgemini
Getronics
HP
Microsoft
Ordina
SeaQuation
Sogeti
Unisys Nederland NV

Wetenschap en Onderwijs

Institute for Enterprise
Architecture Developments
Universiteit van Twente
Vrije Universiteit Amsterdam

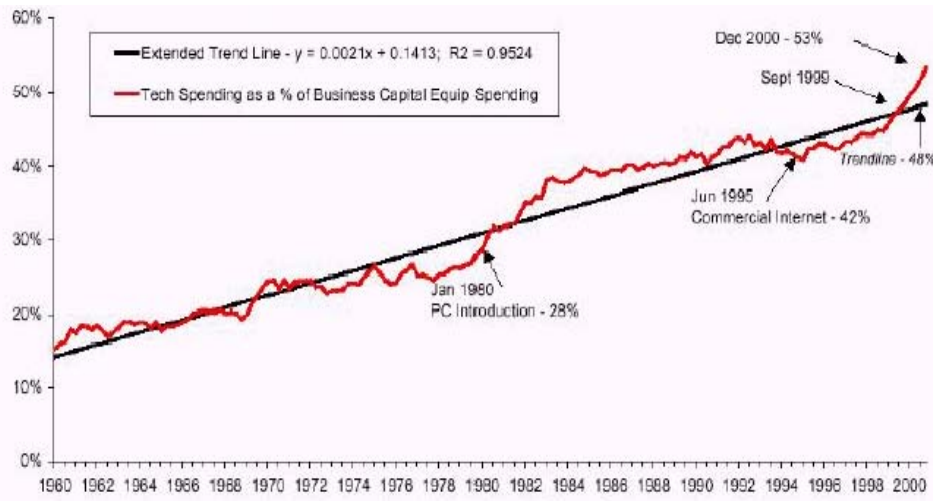
Hogeschool
Drenthe

Inhoud

A.	Introductie IT Governance	Daniël Smits
B.	Toepassing binnen HS Drenthe	Raymond Blankestijn

Hoge investeringen in IT

**Information Technology /
Business Capital Equipment Spending
1960 - 2000**

World Information
Technology and
Services Alliance:

“down from 7,4 ->
6,9 % in 2007 of
global GDP”

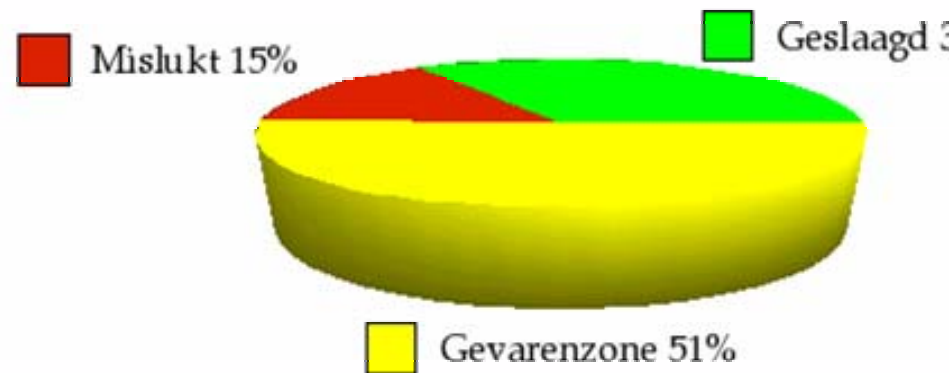
“The United States
was the largest ICT
spender in 2004,
weighing at \$1.06
trillion.”

Hogeschool
Drenthe

Performance

- Chaos onderzoek
  - 1994-2002
  - 45.000 bedrijven

- Veel geld verloren:
  - 8 miljard euro per jaar in Nederland
  - 109 miljard euro per jaar in de EU
  - 150 miljard dollar per jaar in de VS

Conformance

'we refused to allow fear to undermine our economy, and we will not allow fraud to undermine it, either'

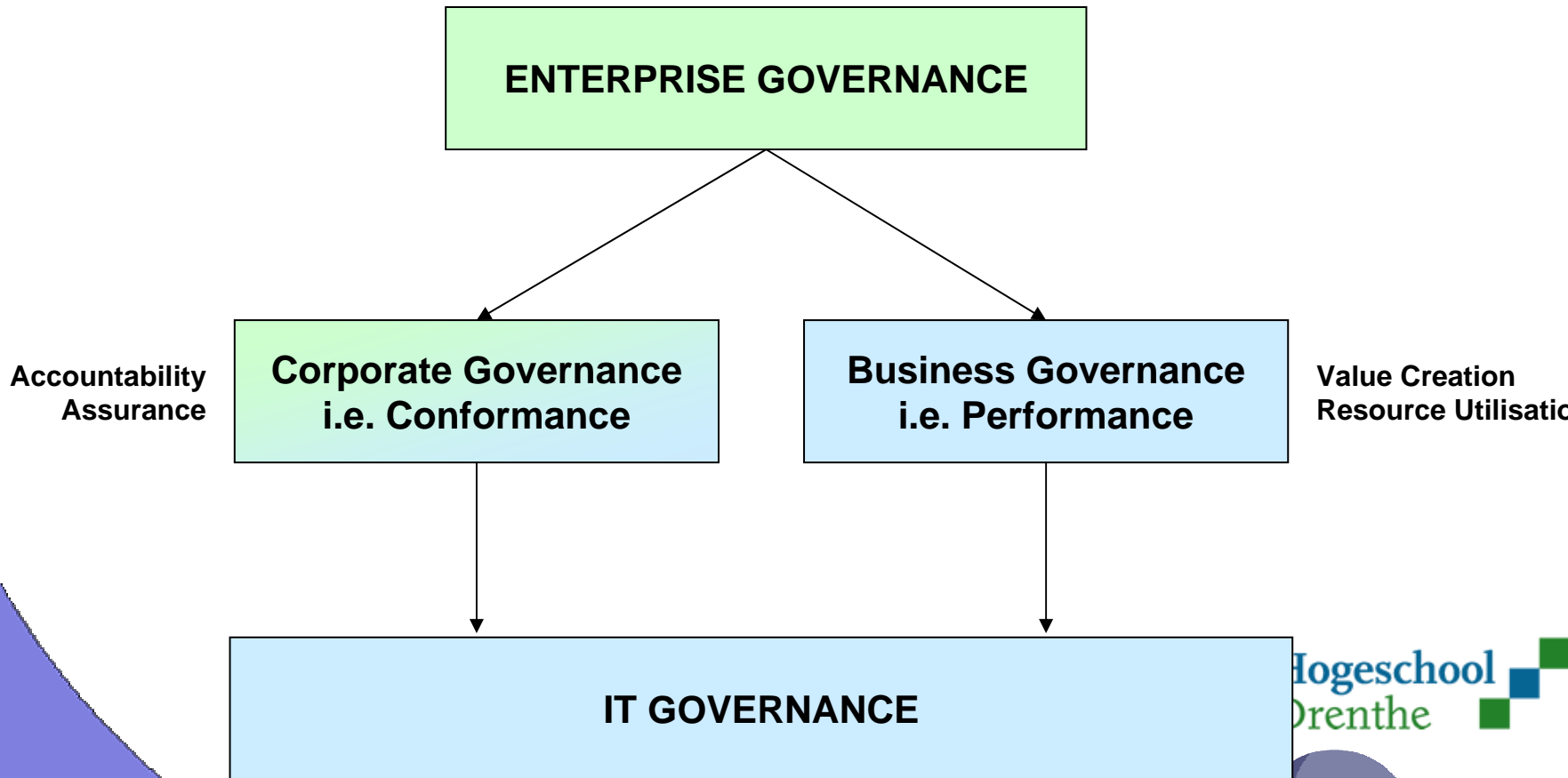

“Streng” Wetgeving

- USA
  - Sarbanes-Oxley
  - Clinger-Cohen Act
- EU
  - 8th directive
- NL
  - Code Tabaksblat

Enterprise Governance

Onderzoek ITGI

2005

- 150 CEO's
- 450 CIO's

Figure 3—ITGI Research on Executives' View of IT Investments

- The perceived low return from high-cost IT investments, and an inadequate view of IT's performance are two of the four top problems they face.
- More than 30 percent claim a negative return from IT investments targeting efficiency gains.
- Forty percent do not have good alignment between IT plans and business strategy.
- The number of enterprises that consider active management of the return on IT investments a good practice, or that have actually implemented the practice, has doubled in two years, from 28 percent to 58 percent.

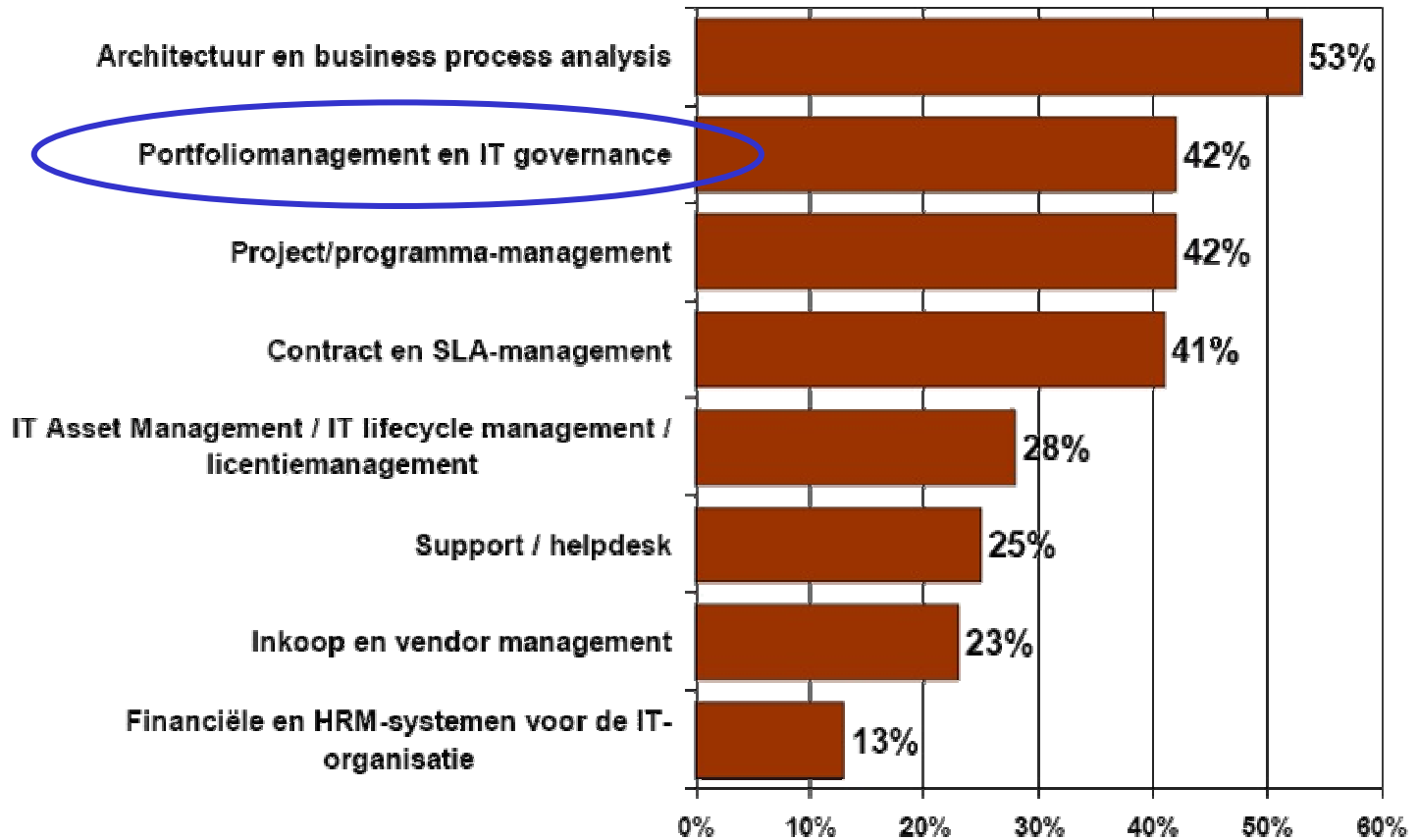
Hogeschool
Drenthe

Governance hoog op agenda!

Investeringsen om IT goed te managen

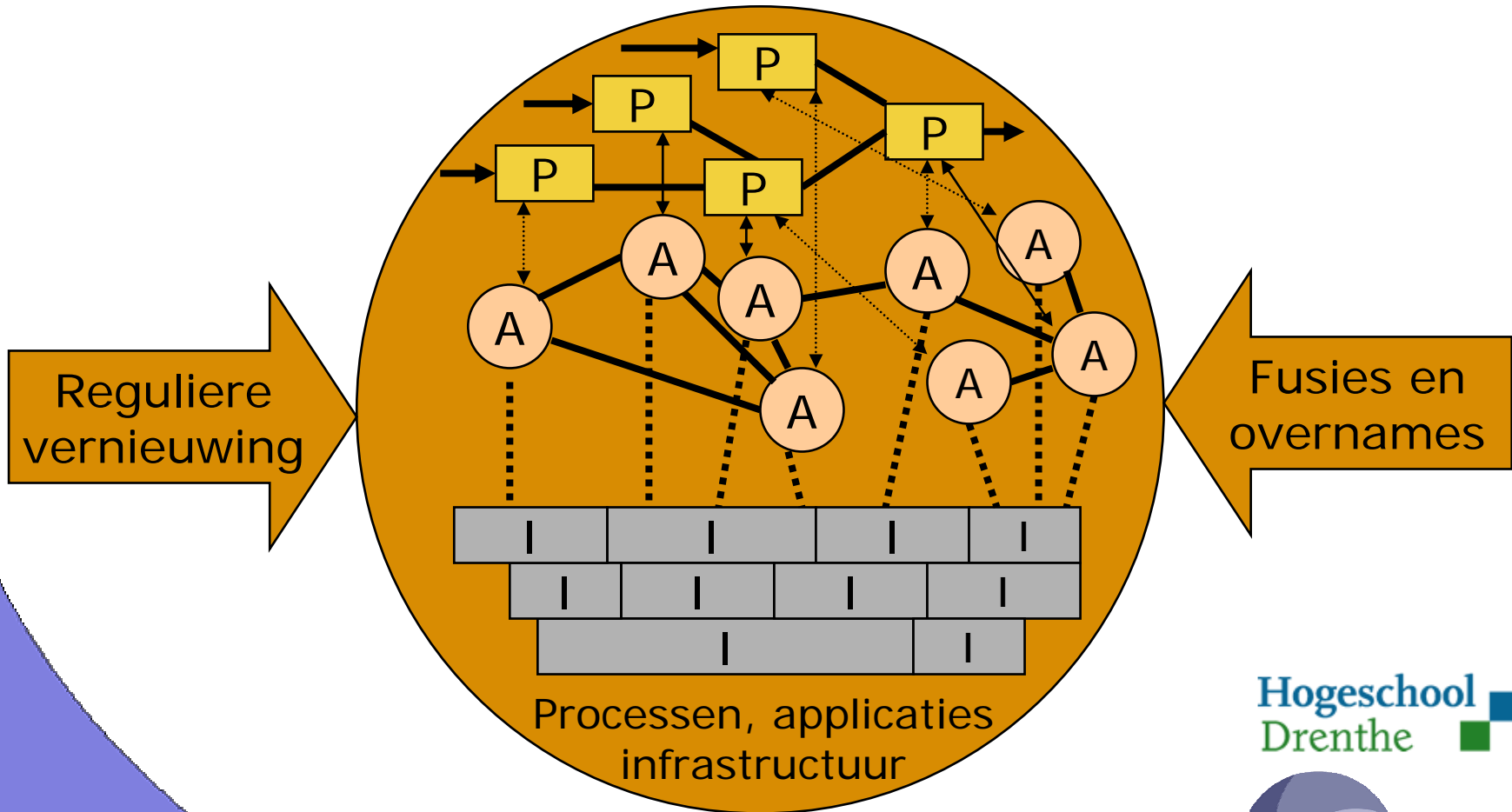
In welke applicatiegebieden wordt de komende twaalf maanden geïnvesteerd binnen de belangrijkste projecten van de IT-organisatie?

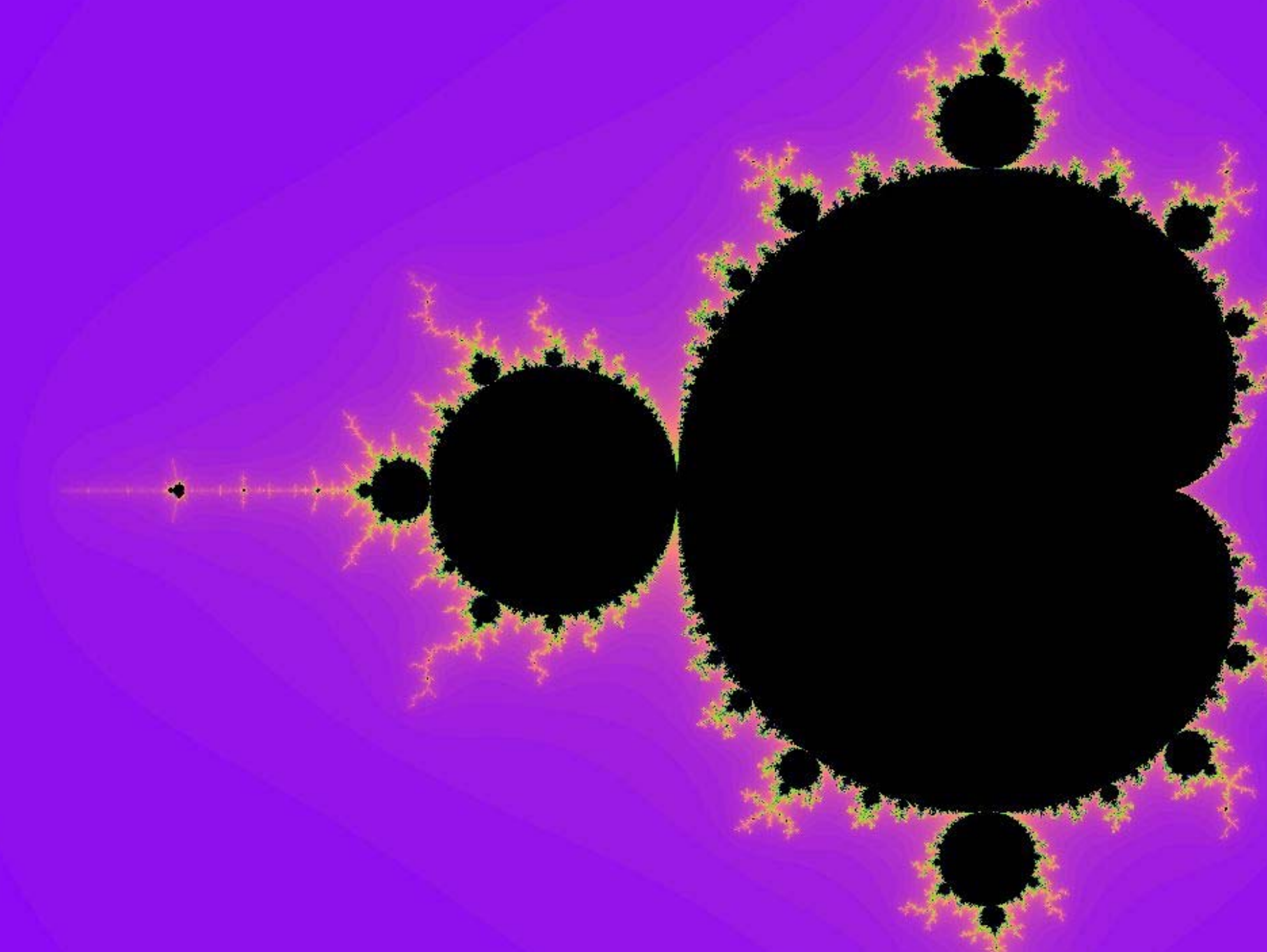

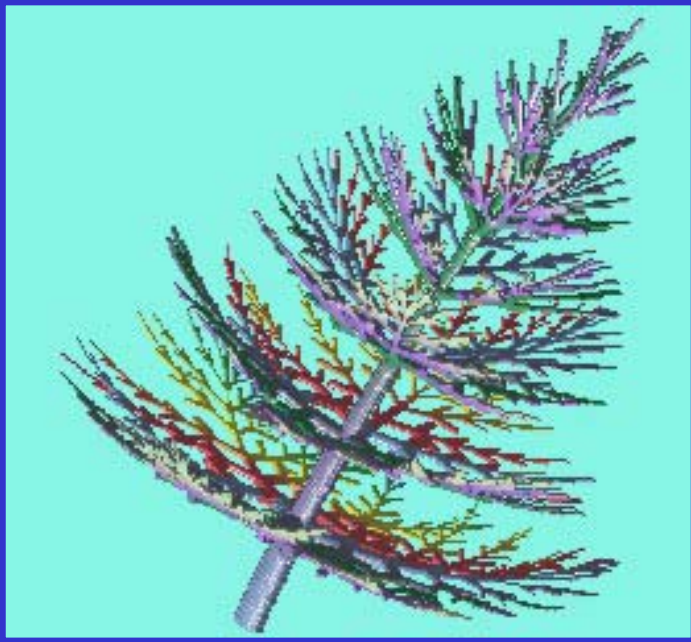
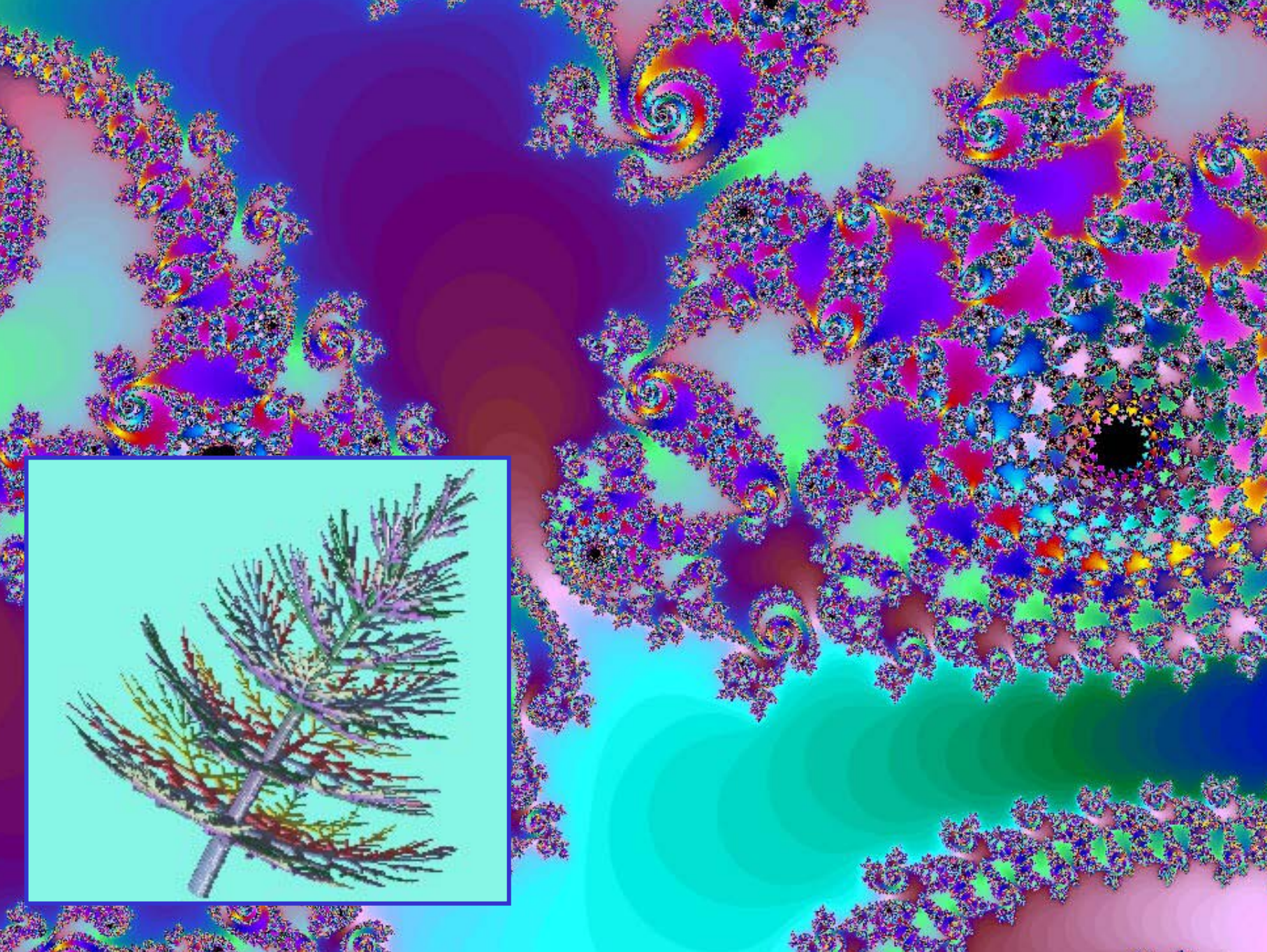
Governance blijft hoog op agenda!

Toenemende complexiteit

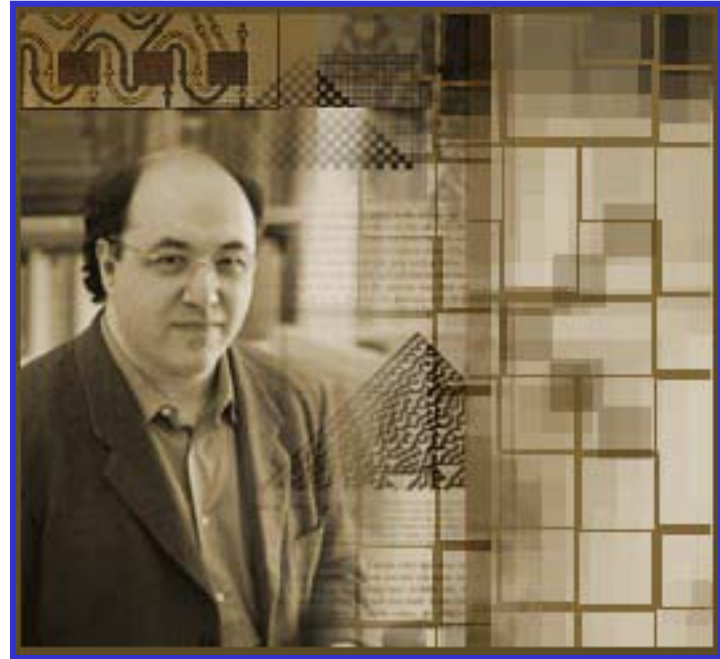

Eenvoud

- In de natuur

Stephen Wolfram

22 december 2005:

NRC **HANDELSBLAD**

Einsteins $E = \text{echt } mc^2$

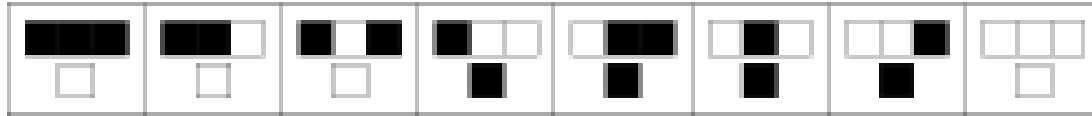
Hogeschool
Drenthe

 Naf

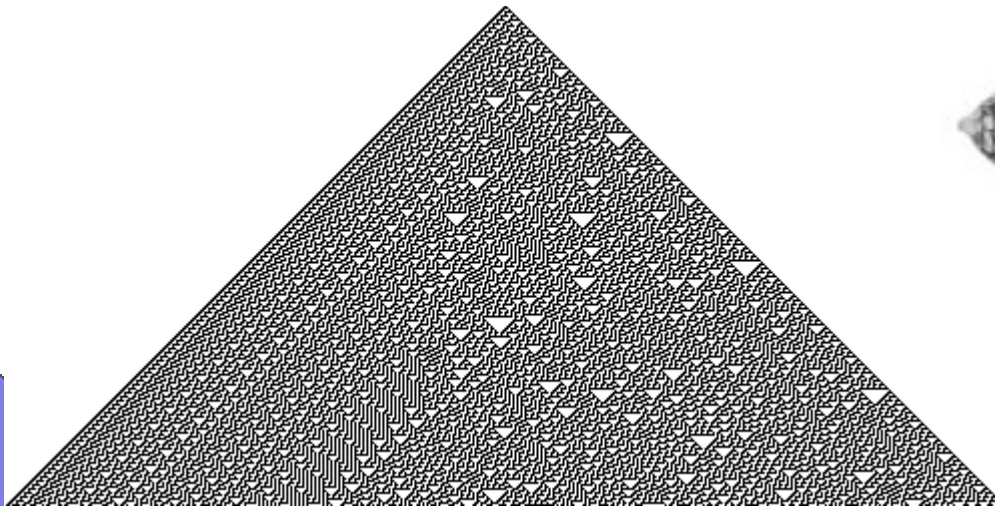
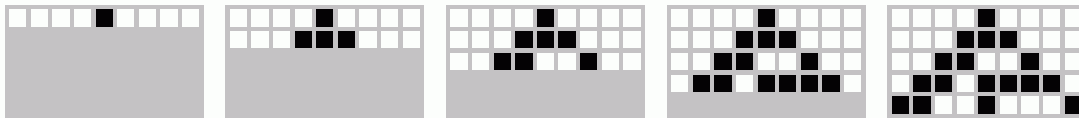

Geen wiskunde

8 Regels

Patroon

Hogeschool
Drenthe

Naf

Definitie IT Governance

“IT Governance is the assignment of decision-making authority and accountability to ensure desirable behavior in the use of IT.”

Eenvoudiger:

“de inrichting van de besturing”

Hogeschool
Drenthe

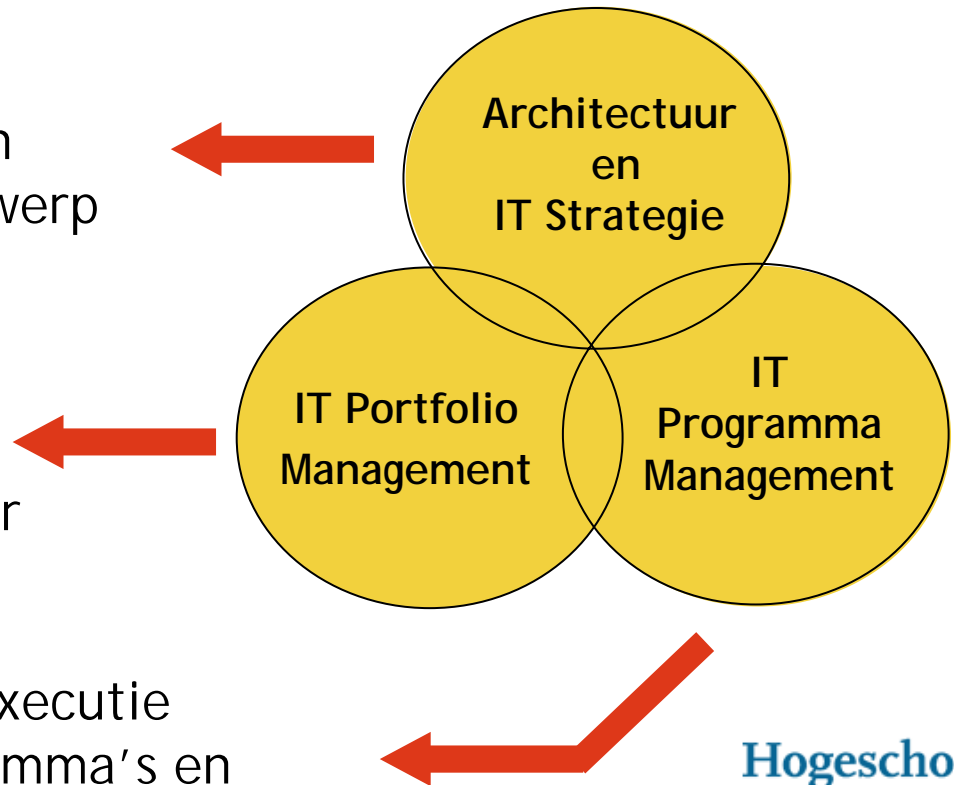

IT Governance Competenties

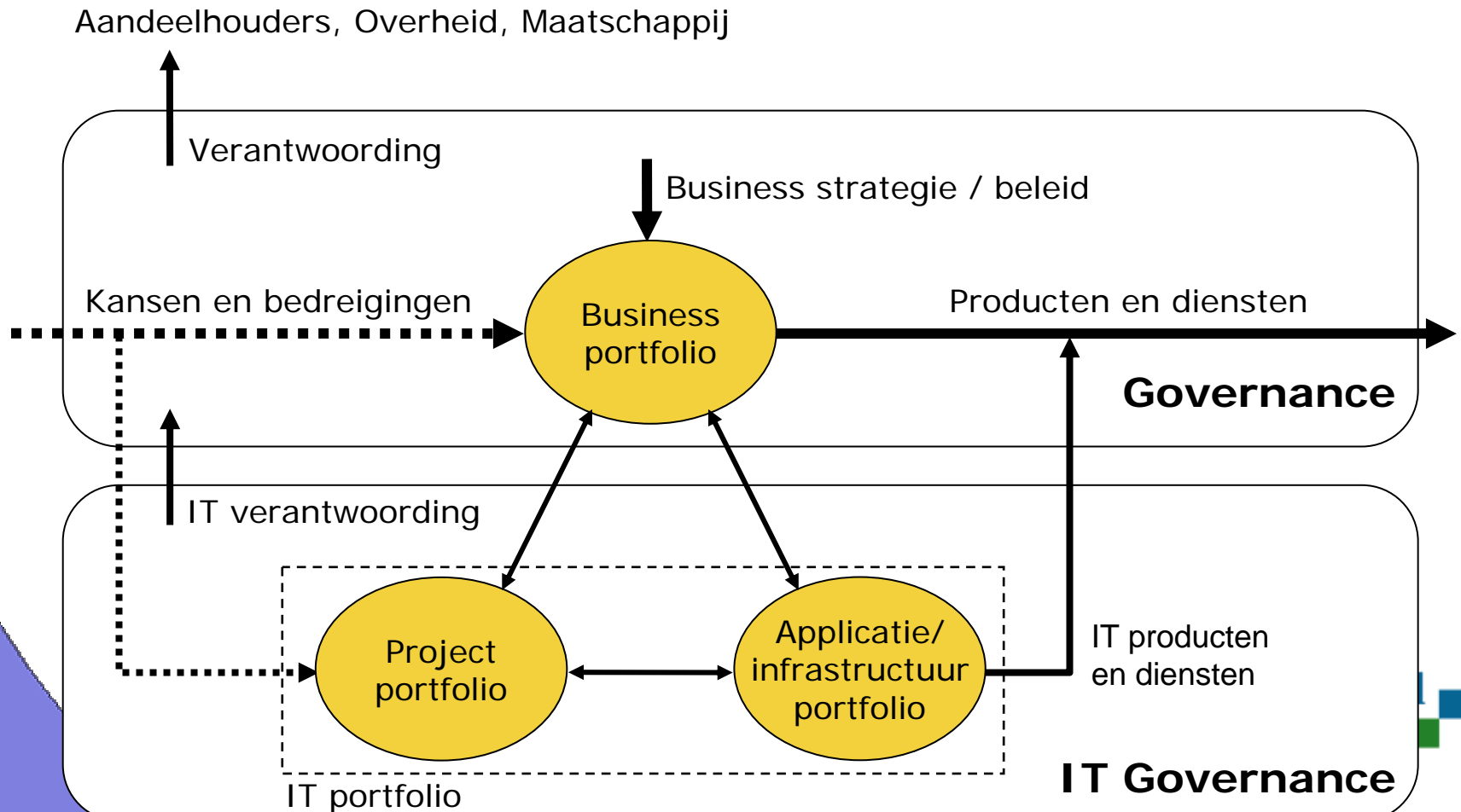
Coherente en consistente strategische initiatieven, en coherent en consistent ontwerp

Coherente en consistente portfolio van projecten, applicaties en infrastructuur

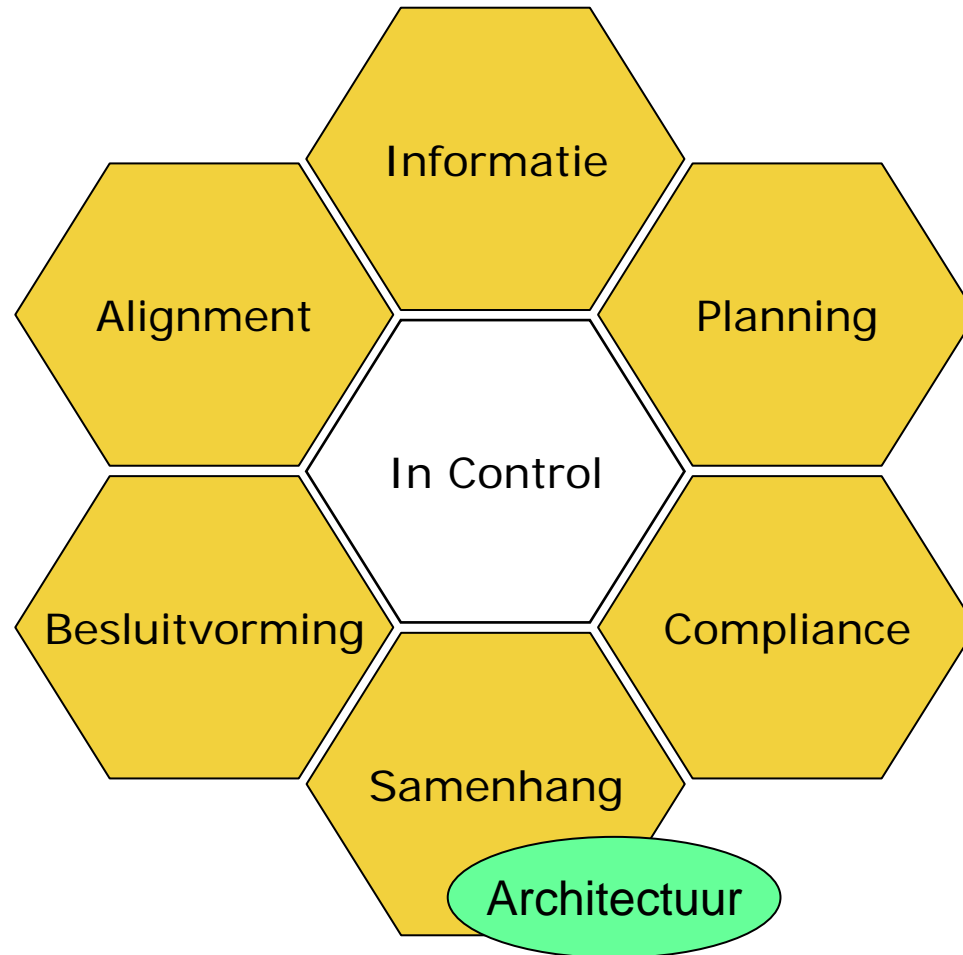
Coherente en consistente executie (implementatie) van programma's en projecten

Het IT portfolio

6 factoren

**Na één cyclus is 80% van de
IT Governance inrichting gereed!**

Inhoud

A. Introductie IT Governance

Daniël Smits

B. Toepassing binnen HS Drenthe

Raymond Blankestijn

Hogeschool
Drenthe

Hogeschool Drenthe

Agenda

- Voorstellen
- IT-Governance binnen de HD
- HBO
  - IT-verandermanagement (case 1)
  - Keuze vak (case 2)
- Masterclasses

Voorstellen

- Raymond Blankestijn
- CV
- Hogeschool Drenthe

IT Governance en Hogeschool Drenthe

- HBO-I
- Bootcamp IT-governance

IT-Governance HBO

- Vak IT-verandermanagement
  - In deze module staat het effectief en succesvol implementeren van ICT veranderingen centraal.

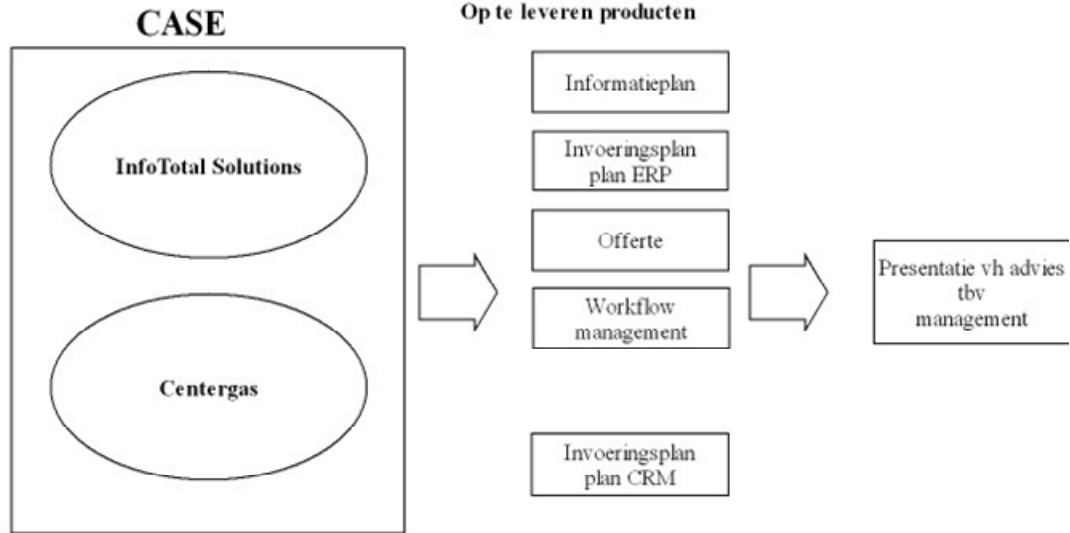
Vak IT-verandermanagement

IT-Verandermanagement

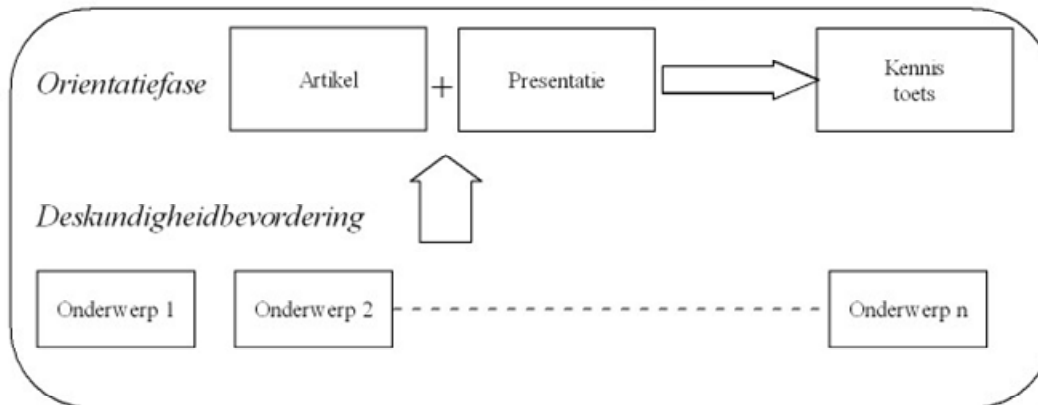
Overzicht van de module

Omvang: 140; 5 ECTS
 Doorlooptijd: 10 weken
 Studielast: 13 uur per week

Interview
 Urenregistratie
 Offerte opstellen
 Aanpak presenteren
 Verkopen project aan de klant
 Verkopen project resultaat
 Veranderende project definities
 Adviesvaardigheden

+ Gastcolleges

1. **Change Management (let op: niet ITIL kant van het verhaal)**
2. **Business Process Redesign**
3. **Business Intelligence**
4. **Work Flow Management**
5. **Customer Relation Management**
6. **IT Governance**
7. **E-Procurement**
8. **Supply Chain Management**
9. **Groupware**

Vak IT-verandermanagement

Criteria voor het artikel

- De lezers zijn vakgenoten.
- Een pakkende titel
- geen spelfouten en de grammatica moet correct zijn.
- Geen plagiaat.
- prettig leesbaar

- Het artikel moet een duidelijke structuur hebben. De indeling is bijvoorbeeld:
  - Een korte inleiding
  - Het eigenlijke onderwerp (min. 5 en max. 7 pagina's)
  - Een conclusie of samenvatting
  - Een literatuurlijst (minimaal 8 referenties)
  - Een begrippenlijst

Vak IT-verandermanagement

IT onder controle met IT Governance?

Voor steeds meer bedrijven is IT een belangrijk onderdeel van de onderneming. IT ondersteunt bij veel bedrijven de informatiestromen. Voor bijvoorbeeld banken is IT een cruciaal onderdeel van hun diensten aangeboden worden via IT. Om IT goed te managen moet de kloof tussen IT-afdelingen en het management zo klein mogelijk zijn. Voor veel bedrijven is deze kloof te groot, waardoor IT beslissingen verkeerd genomen worden. Om deze kloof te minimaliseren, wordt sinds een aantal jaren IT governance toegepast. IT governance wordt ook wel gedefinieerd als de inrichting van de IT besturing.

Wat is IT governance - IT governance is een hulpmiddel om de kloof tussen het management en de IT afdeling tot een minimum te reduceren. Het betekent letterlijk vertaald IT besturen, organiseren, het besturen en het controleren van de IT door het management van de onderneming kan de IT op ondernemingsstrategie gericht worden en ingrijpen indien nodig. Alle werkzaamheden in processen georganiseerd en zijn op die manier steeds controle- en meetbaar. Ook wordt het rechtensysteem heel anders georganiseerd ten opzichte van de oude manier, waar de IT afdeling los staand onderdeel binnen het bedrijf was. Vragen die een bedrijf moet stellen als hij IT governance toe wil passen zijn:

- Voldoen de IT projecten aan de verwachtingen qua kosten en behaald resultaat?
- Is de reactietijd van de IT afdelingen goed genoeg voor steeds nieuwe eisen?
- Is er al een IT strategie aanwezig en is deze gericht op de globale ondernemingsdoelstellingen?
- Is er een raamwerk voor het gebruik van alle IT voorzieningen?

Als er maar een of twee van de vragen met een nee beantwoord kunnen worden, is het toch tijd om over een nieuwe inrichting van de IT na te denken.

Doelen van IT governance zijn:

- het consequent uitrichten van de IT op de ondernemingsdoelstelling
- het gecontroleerd inzetten van de IT middelen
- het herkennen van risico's in verband met IT
- het meten van de performance van de IT processen en services

In de hiërarchie staat IT governance boven IT management. Terwijl IT management de kosten en baten van IT in de gaten houdt en continue verbeterd, wordt door IT governance de globale strategie voor IT voorzieningen bepaald. Dat gebeurt altijd op het hoogste niveau binnen een bedrijf. Dus de manager, de CEO en de bedrijfsleiding nemen beslissingen en bepalen de richtlijnen die door IT worden. Voor het toepassen van IT governance bestaat een raamwerk met de naam COBIT. Dit raamwerk is afgeleid van de raamwerken CoCo en CoSo die voor 'corporate governance' gebruikt worden. Deze raamwerken definiëren binnen een bedrijf een aantal processen en werkzaamheden ter controle en monitoring. Terwijl CoCo en CoSo algemene raamwerken voor bedrijven zijn is COBIT gerelateerde onderwerpen bedacht.

COBIT (Control Objectives for Information and Related Technology) is een internationaal raamwerk voor IT governance en splitst de taken van IT, in processen en „Control Objects“. COBIT is daarbij niet HOE iets omgezet wordt maar alleen WAT omgezet moet worden. COBIT is oorspronkelijk ontwikkeld door de Information Systems Audit and Control Association (in 1993). Sinds 2007 ligt de verantwoordelijkheid voor het verder uitwerken en ontwikkelen bij het IT Governance Institute. COBIT heeft zich in de loop van de tijd van een tool voor IT auditing tot een krachtige raamwerk voor IT governance ontwikkeld.

De Control Objects in COBIT worden in 34 processen ingedeeld die aan de eisen van het bedrijf voldoen en voor goede informatiestromen zorgen. Afhankelijk van de ondernemingsdoelstelling worden de IT doelen bepaald. De resultaten daarvan bepalen dan weer hoe de IT infrastructuur uit komt te zien. Een publicatie van COBIT bestaat altijd uit de „Core Content“ en de „Assurance Guide“.

Vak IT-verandermanagement

Workshop

- Doel van de workshop is het informeren van vakgenoten, waarbij deze actief worden betrokken bij het onderwerp.
- De workshop moet de volgende indeling hebben:
  - Een overzichtscollage over het gekozen onderwerp (max. 20 minuten)
  - het publiek actief betrekken
  - Korte plenaire evaluatie

Vak IT-verandermanagement

Workshop voorbeelden:

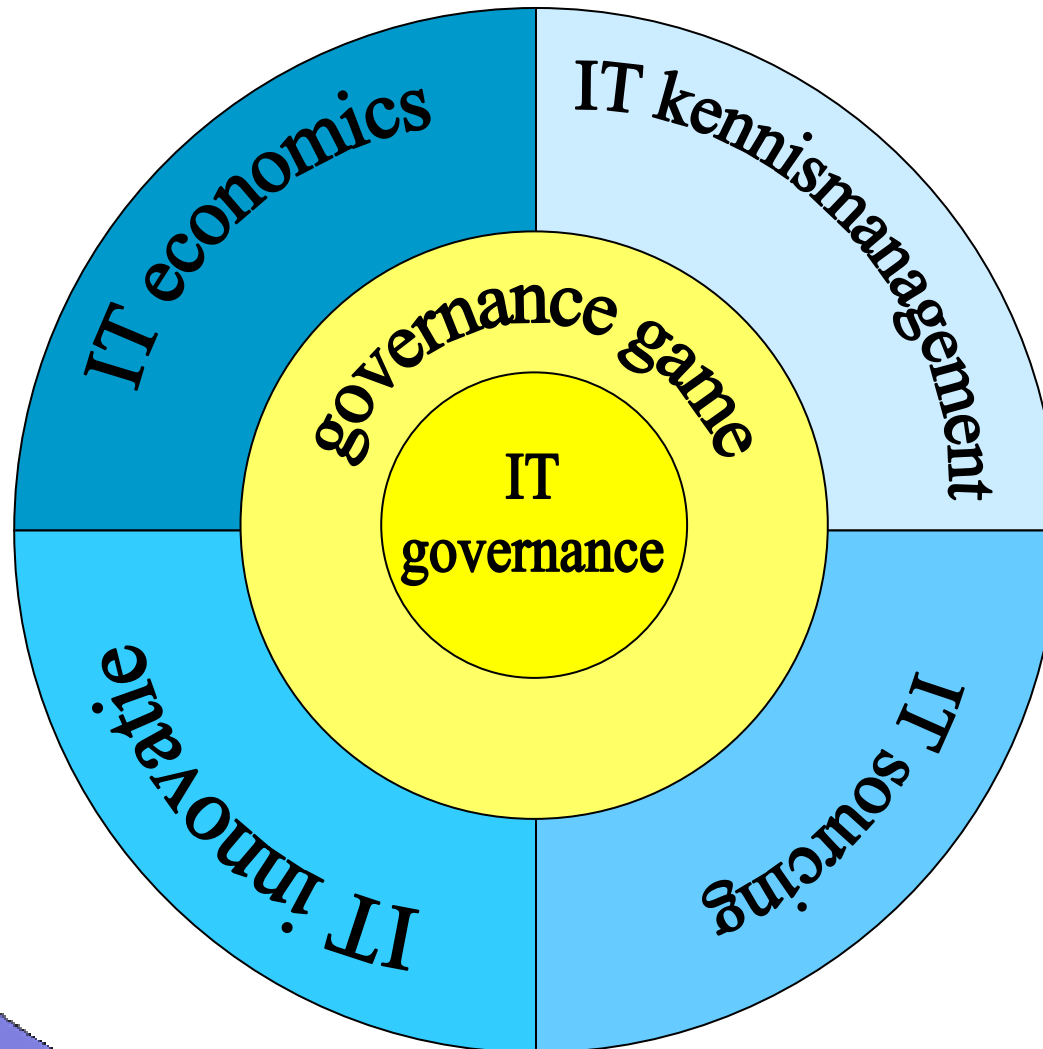
- IT Governance: vragenformulier
- Business Intelligence: legoblokjes
- Groupware: schema met begrippen

Keuze vak (case 2)

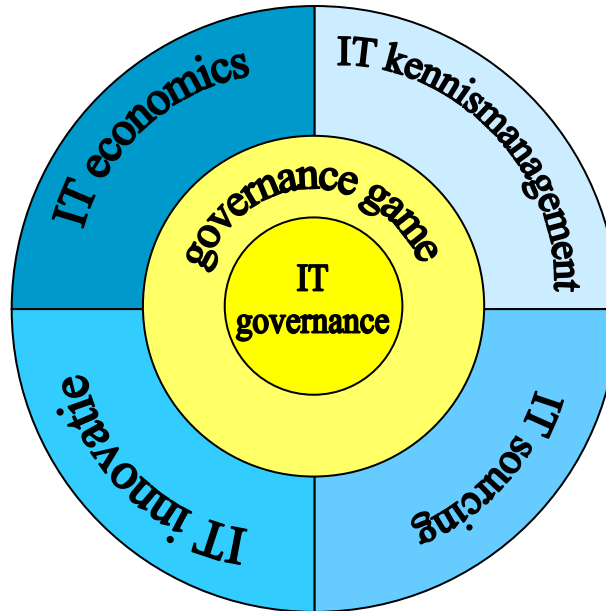
- Binnen de HD zijn er 12 EC gereserveerd
- Doelstellingen:
  - plan van aanpak maken (in de vorm van een moduleboekje)
  - Zonder docentbegeleiding
  - verslag en een presentatie

Masterclasses

Masterclasses

- Opzet
- Doelgroep

Masterclasses

- IT-governance
- Economics
- Innovation
- Kennismanagement
- Sourcing